Проект!

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

(Обн., ДВ, бр. 79 от 2019 г., изм., бр. 100 от 2019 г., изм. и доп., бр. 85 и 96 от 2020 г., изм. и доп., бр. 11 от 2021 г., изм., бр. 84 от 2023 г., бр. 72 и 79 от.2024 г., изм. и доп., бр. 106 от 2025 г., изм. и доп, бр. 16, 51 и 69 от.2026 г.)

§ 1. В чл. 1, ал. 1 се прави следното допълнение: след думите „органите им за управление“ се добавя „и контрол“.

§ 2. Създава се чл. 4а:

„Чл. 4а. За всички неуредени въпроси се прилагат субсидиарно разпоредбите на Търговския закон, доколкото в специален закон не е предвидено друго.“

§ 3. В чл. 9 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „търговските дружества с държавно участие в капитала“ се заменят с „публичните предприятия – търговски дружества“.
2. В ал. 2 думите „търговско дружество с държавно участие в капитала“ се заменят с „публично предприятие – търговско дружество“.

§ 4. В чл. 12, т. 7 думите „и назначаване“ се заличават.

§ 5. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:
   а) в основния текст думите „Управител или“ и „колективен“ се заличават;
   б) в т. 7 думата „назначаването“ се заменя с „избирането му“.

2. Създава се ал. 4:

„(4) За изпълнителен директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“, се избира лице, което отговаря на изискванията по чл. 20, ал. 1 и 3, както и на условията по чл. 21, ал. 2.“

§ 6. В чл. 21 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се отменя.
2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За членове на органите за управление и контрол могат да бъдат избирани лица с доказана лична почтеност и добра репутация, които притежават необходимите квалификация, управленска компетентност и професионален опит, съответстващи на предмета на дейност и стратегическите цели на публичното предприятие. Лицата следва да са в състояние да отделят достатъчно време за изпълнение на задълженията си, както и да упражняват обективна и независима преценка, действайки лоялно и в най-добър интерес на предприятието“.

3. В ал. 3 изречение първо се заличава.

§ 7. В чл. 22 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се отменя, а досегашната ал. 2, в която изречение трето се заличава, става ал. 1.
2. Създава се нова ал. 2:

„(2) В съветите на директорите, в управителните и в надзорните съвети на публичните предприятия независимите членове трябва да са не по-малко от една трета, но не повече от една втора от състава. Председателят на Съвета се избира измежду независимите му членове, изпълнява функциите на основно звено за контакт и не може да бъде изпълнителен директор на публичното предприятие.“

3. Създават се ал. 3 и 4:

„(3) Публичното предприятие се представлява от членовете на съвета на директорите, съответно на управителния съвет, заедно или от изрично овластено от тях лице. Съветът на директорите, съответно управителният съвет, възлага управлението и представителството на публичното предприятие на един или повече изпълнителни директори. Това обстоятелство подлежи на вписване в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

(4) Изпълнителният директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“ не е член на съвета на директорите, съответно на управителния съвет, като има право да участва в заседанията им само със съвещателен глас.“

§ 8. Член 24 се отменя.

§ 9. Създава се Глава пета „а“ с чл.24а - 24в:

„Глава пета “а“

ИЗБОР И ОСВОБОЖДАВАНЕ НА ЧЛЕНОВЕ НА ОРГАНИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ В ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ, КАКТО И НА ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР В ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ, КАТЕГОРИЗИРАНИ КАТО „ГОЛЕМИ“

Чл. 24а. (1) Изборът на членове на органите за управление и контрол, както и на изпълнителен директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“, се извършва чрез конкурсна процедура, провеждана от комисия за подбор и номиниране при спазване на принципите на законност, публичност, прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и пропорционалност, както и недопускане на дискриминация.

(2) Изпълнителен директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“ се избира от съвета на директорите, съответно от управителния съвет, след провеждане на отделна конкурсна процедура, изцяло независима от процедурата за избор на самите членове на тези съвети.

(3) Условията и редът за провеждане на конкурсите, изискванията към кандидатите, критериите за подбор и оценка, показателите за тяхното изпълнение и методиката за оценка се уреждат с правилника за прилагане на закона. С Правилника се определят още съставът и правомощията на комисията за подбор и номиниране, процедурата за номиниране, както и редът и условията за избора, възлагането на управлението, определянето на възнаграждението и предсрочното освобождаване на членовете на органите за управление и контрол на публичните предприятия, и на изпълнителния директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“.

Чл. 24б. (1) Отношенията между публичното предприятие и членовете на органите за управление и контрол се уреждат с писмен договор за възлагане на управлението, съответно на контрола.

(2) Отношенията между публичното предприятие и изпълнителния директор се уреждат с писмен договор за възлагане на управлението, който се сключва от името на предприятието чрез председателя на съвета на директорите, съответно на управителния съвет.

Чл. 24в. (1) Договорът за възлагане на управлението, съответно на контрола, с член на орган за управление и контрол на публичното предприятие се прекратява предсрочно при:

1. смърт;

2. подаване на молба за освобождаване;

3. обективна невъзможност да изпълнява задълженията си за повече от шест месеца;

4. осъждане за извършено умишлено престъпление от общ характер;

5. несъвместимост с изискванията по чл. 20 и чл. 23, ал. 2;

6. тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения;

7. влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности.

(2) Освен в случаите по ал. 1, договорът може да се прекрати предсрочно и при освобождаване от длъжност поради неизпълнение на заложените показатели в одобрената бизнес програма.

(3) Извън случаите по ал. 1 и 2, договорът с изпълнителния директор на публичното предприятие се прекратява предсрочно и при наличие на някое от следните основания:

1. Превишаване на правомощия, изразяващо се в поемане на задължения или извършване на разпоредителни и други действия, за които е необходимо предварително решение и/или одобрение от компетентния орган в публичното предприятие.

2. Виновно неизпълнение, системно забавяне или неоснователен отказ за изпълнение на законосъобразни решения, взети от компетентния орган в публичното предприятие.

3. Установени по предвидения законов ред нарушения при разходването на средства, обективирани във влязъл в сила акт на компетентен орган.

4. Системно неизпълнение на задължението за предоставяне на информация, отчети и документация в нормативно установените срокове, както и виновното им просрочване, когато тези задължения произтичат от закон, подзаконов нормативен акт, устав на предприятието или акт на компетентен орган.

(4) Решението за предсрочно освобождаване и за прекратяване на договора за възлагане на управлението с изпълнителен директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“ се приема от съвета на директорите, съответно от управителния съвет, при условия, определени с Правилника за прилагане на закона.

(5) В случаите по ал. 4 до провеждане на конкурсната процедура при условията на този закон съветът на директорите, съответно управителният съвет, назначава временно изпълнителен директор за срок не по-дълъг от шест месеца, което обстоятелство се вписва в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 10. (1) В шестмесечен срок от влизането в сила на този закон Правилникът за прилагане на Закона за публичните предприятия се привежда в съответствие с него.

(2) В тримесечен срок от влизането в сила на измененията в Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия, публичните предприятия, категоризирани като „големи“, провеждат конкурс за избор на изпълнителен директор по чл. 24а, ал. 2.

(3) Заварените към датата на влизане в сила на този закон съвети на директорите и надзорни съвети на публичните предприятия, чийто числен състав надвишава предвидения в закона, се привеждат в съответствие с неговите изисквания в срок до два месеца от влизането му в сила.

§ 11. (1) В конкурсната процедура по чл. 24а, ал. 2, провеждана за първи път след влизането в сила на този закон, имат право да участват лицата, които към момента на обявяването ѝ заемат длъжността член на съвета на директорите, съответно на управителния съвет в съответното предприятие, както и външни кандидати, отговарящи на установените изисквания.

(2) Лице, което към датата на влизане в сила на този закон заема длъжността изпълнителен

директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“, запазва правомощията си до избирането на нов изпълнителен директор по реда на чл. 24а, ал. 2.

(3) От момента на избирането на нов изпълнителен директор и вписването му в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, правомощията по управление и представителство на заемащия длъжността изпълнителен директор се прекратяват. Лицето продължава да изпълнява функциите на член на съвета на директорите, съответно на управителния съвет, до изтичане на неговия мандат, освен ако не бъде освободено предсрочно.

(4) Когато за изпълнителен директор по реда на чл. 24а, ал. 2 бъде избрано лице, което към същия момент е член на съвета на директорите, съответно на управителния съвет, мандатът му като член на съвета се прекратява от датата на вписване на обстоятелството в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

(5) При условията на ал. 4 и до избора на нов член на съвета на директорите, съответно управителния съвет, се назначава друго лице, с мандат до провеждане на конкурс, но за срок не по-дълъг от шест месеца, считано от датата на вписването му в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

§ 12. (1) В Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта (Обн. ДВ. бр. 95 от 2016 г., изм. бр. 15 от 2018 г., изм. бр. 17 от 2019 г., изм. и доп. бр. 18 и 105 от 2020 г., изм. бр.25 от 2022 г., изм. бр.70, изм. и доп. бр. 79 от 2024 г., доп. бр. 115 от 2025 г., изм. и доп. бр. 16, 25 и 51 от 2026 г.) в чл. 107 се създава ал. 9:

„(9) Външният за и независим от предприятието от обществен интерес, което е публично предприятие по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за публичните предприятия, член на одитния комитет се избира при условията и по реда, определени с наредба на Министерския съвет.“

(2) Министерският съвет приема наредбата по чл. 107, ал. 9 в срок до шест месеца от влизането в сила на този закон. До приемането на наредбата изборът на членове на одитния комитет се извършва по настоящия ред.

(3) В тримесечен срок от приемането на наредбата по ал. 9 одитните комитети се привеждат в съответствие с предвидените в нея изисквания.

§ 13. В Закона за счетоводството (Обн. ДВ. бр. 95 от 2015 г., изм. и доп. бр. 74, 95 и 97 от 2016 г., изм. и доп. бр. 85, 92 и 97 от 2017 г., изм. и доп. бр. 15, 22 и 98 от 2018 г., изм. и доп. бр. 13, 37 и 96 от 2019 г., изм. и доп. бр. 26, 104 и 105 от 2020 г., изм. и доп. бр. 19 от 2021 г., изм. и доп. бр. 105 от 2023 г., изм. и доп. бр. 70, 72 и 79 от 2024 г., изм. и доп. бр. 17, 26, 61 и 115 от 2025 г., изм. и доп. бр. 25, 27 и 30 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 34, ал. 2 се създава т. 12:

„12. публичните предприятия, по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за публичните предприятия, категоризирани като големи.“

2. В чл. 34, ал. 6 се отменя.

§ 14. В срок до 5 години след влизането в сила на този закон, звеното по смисъла на чл. 11 от закона, което осъществява координацията на държавната политика по отношение на публичните предприятия, извършва последваща оценка на въздействието му при условията и по реда, предвидени в Закона за нормативните актове.

§ 15. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на § 13, който влиза в сила от 01.01.2027 г.